การให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ปปง.มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา

นางสาวปณิดา อนุวัตคุณธรรม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2548 ISBN 974-17-5169-9 ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

AUTHORIZATION TO INVESTIGATE CRIMINAL OFFENCES FOR OFFICERS OF ANTI-MONEY LAUNDERING

Miss Panida Anuwatkhunnatham

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws Program in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2005

ISBN 974-17-5169-9

หัวข้อวิทยานิพนฺธ์	การให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ปปง.มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา		
โดย	นางสาวปณิดา อนุวัตคุณธรรม		
สาขาวิชา	นิติศาสตร์		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส		
คณะนิ	ติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่		
	สูตรปริญญามหาบัณฑิต		
	Xml Winn		
	คณบดีคณะนิติศาสตร์ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย)		
คณะกรรมการสอบวิทย			
	<u>โดย ในมาร์บัลง</u> ประธานกรรมการ		
	(ศาสตราจารย์ ไชยยศ เหมะรัชตะ)		
	อาจารย์ที่ปรึกษา		
	(รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส)		
	พื่อ วงาง ราการการการ		
	(พลตำรวจเอก ดรุณ โสตถิพันธุ์)		
	๑.๐. ๔ กรรมการ		
	(พันตำรวจเอก ยุทธบูล ดิสสะมาน)		
	กรรมการ		
	(นาย ธาริต เพ็งดิษฐ์)		

บทคัดย่อวิทยานิพนส์

ปณิดา อนุวัตคุณธรรม : การให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ปปง. มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา. (AUTHORIZATION TO INVESTIGATE CRIMINAL OFFENCES FOR OFFICERS OF ANTI-MONEY LAUNDERING) อ. ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส, 243หน้า. ISBN 974-17-5169-9.

ปัจจุบันการดำเนินคดีความผิดฐานฟอกเงินยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในคดีราย สำคัญๆไม่สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ แม้จะมีมาตรการตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอก เงินเป็นมาตรการในการสกัดกั้นการกระทำความผิดก็ตาม สาเหตุหนึ่งที่ทำให้การดำเนินคดีความผิดฐานฟอกเงินยังไม่ บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ก็คือ กระบวนการในชั้นสอบสวนฟ้องร้องเพื่อดำเนินคดีอาญากับผู้ต้องหาใน ความผิดฐานฟอกเงินนั้น กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมิได้เอื้ออำนวยให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ปปง. มีอำนาจในการสอบสวนคดีอาญาที่เป็นความผิดฐานฟอกเงิน ผู้ที่มีอำนาจในการสอบสวนมีเพียงพนักงาน สอบสวนซึ่งเป็นเจ้าพนักงานเจ้ารวจเท่านั้น พนักงานเจ้าหน้าที่ ปปง. มิได้มีบทบาทและอำนาจในการสอบสวนคดีแต่ อย่างใด ทั้งๆที่พนักงานเจ้าหน้าที่ ปปง. เป็นผู้ที่มีทักษะ ความรู้ ความชำนาญในคดีฟอกเงิน มีความรู้ในกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน รวมทั้งเทคนิคในการสืบสวนและ สอบสวนคดีฟอกเงินเป็นอย่างดี เป็นเหตุให้การดำเนินคดีมีความล่าข้าและขาดประสิทธิภาพ ทั้งที่การสอบสวนเป็น กระบวนการยุติธรรมเบื้องต้นที่มีความสำคัญ การจะนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้หรือไม่ ประการสำคัญอยู่ที่ ประสิทธิภาฟในการสอบสวน

ดังนั้น จึงควรที่จะพิจารณาแก้ไขตัวบทกฎหมายเพื่อเพิ่มอำนาจให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ปปง. เป็นผู้มีอำนาจใน การสอบสวนคดีอาญาฐานฟอกเงินโดยเฉพาะ และให้ถือว่าการสอบสวนดังกล่าวเป็นการสอบสวนตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวจะทำให้กระบวนการยุติธรรมในคดีความผิดฐานฟอก เงินเป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ชี้ให้เห็นถึงการเพิ่มบทบาทและอำนาจในการสอบสวนคดีอาญาฐานฟอกเงินแก่พนักงาน เจ้าหน้าที่ ปปง. อันจะทำให้การดำเนินคดีในความผิดฐานฟอกเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังได้เสนอ กระบวนการในการควบคุมการใช้อำนาจดังกล่าวของพนักงานเจ้าหน้าที่ ปปง. หากมีการเพิ่มบทบาทและอำนาจให้ พนักงานเจ้าหน้าที่ ปปง. มีอำนาจสอบสวนแล้ว จำเป็นจะต้องมีกลไกในการทำหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจดังกล่าว โดยมีองค์กรหรือหน่วยงานทำหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ ปปง. ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันแก่ ประชาชนว่าการสอบสวนจะเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ถูกต้องและยุติธรรม ไม่มีการใช้อำนาจในทางที่มิชอบ อันส่งผลให้ การดำเนินคดีความผิดฐานฟอกเงินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 สามารถบรรจุ ตามเจตนารมณ์อย่างแท้จริง

สาขาวิชานิติศาสตร์	ลายมือชื่อนิสิตปฏิกา	343ูลย่องออบภ -
ปีการศึกษา2548	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	

4686265934 : MAJOR LAW

KEY WORD: ANTI-MONEY LAUNDERING / AUTHORIZATION TO INVESTIGATE CRIMINAL OFFENCES

PANIDA ANUWATKHUNNATHAM: AUTHORIZATION TO INVESTIGATE CRIMINAL OFFENCES FOR OFFICERS OF ANTI-MONEY LAUNDERING THESIS ADVISOR:

9

ASSOC.PROF.VIRAPHONG BOONYOBHAS, 243 pp. ISBN 974-17-5169-9.

Presently, the legal proceeding for money laundering offence has still not reached ample fruition, especially in major cases where offenders could not be brought to justice. Albeit there currently exists a legal measure in preventing and suppressing money laundering which is essentially a measure purposed for offence obstruction. One of raison d'être which debar legal proceeding on money laundering offence from achieving legislative intent is the enquiry procedure in respect of criminal proceeding against the accused for money laundering offence. Legislation on money laundering prevention and suppression in fact does not enable the anti-money laundering officer to conduct enquiry on criminal offence in the matter of money laundering. The sole personnel empowered for making inquiry is the inquiry official who stands for police officer only. The anti-money laundering officer is not vested with role and power to perform enquiry at all, in spite of the fact that the anti-money laundering officer does possess skills, knowledge, proficiency in money laundering cases, and has legal knowledge, practical regulation in relation with money laundering prevention and suppression law including pre-eminent investigative and inquiry techniques in handling money laundering cases. These cause the proceeding to become tardy and inefficient. Despite the fact that the enquiry process is a significant preliminary justice procedure, the possibility on whether offenders can be brought to justice does crucially rely on the efficacy of enquiry.

Therefore, it is properly suggested to amend existing legislation in order to amplify the anti-money laundering officer's power to become the personnel who specifically authorised in carrying on the enquiry on criminal cases regarding money laundering. Such amendment will definitely enhance the justice procedure on money laundering offence in term of celerity and competency.

This thesis is purported to identify the augmentation of roles and power in enquiry on money laundering criminal offence of the anti-money laundering officer that could enable the legal proceeding against money laundering offence to flow with effectiveness. Moreover, the procedure in controlling the utilisation of aforesaid power of the anti-money laundering officer is also inclusively proposed. If the augmentation of roles and power for the anti-money laundering officer is possibly authorised, it will be pivotal to have a mechanism which can verify the usage of such power by having an organisation or task force taking a role in inspecting the anti-money laundering officer for any abuse of power; as the security for people that all enquiry will be conducted with purity, correctness and justice. No abuse of power must be found. In effect, the legal proceeding for money laundering offence in accordance with Money Laundering Prevention and Suppression Act B.E. 2542 will be able to achieve its goal as actual as intended.

Field of study......Laws.....Student's signature...Panda An unatkhunnatham.

Academic year2005. Advisor's signature...Panda An unatkhunnatham.

Advisor's signature...Panda An unatkhunnatham.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ ด้วยความกรุณายิ่งของท่าน รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส ที่ได้กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และได้ กรุณาสละเวลาในการให้คำปรึกษาและคำแนะนำอันเป็นประโยชน์ในการเขียนวิทยานิพนธ์ ตลอดจนได้กรุณาตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อท่านศาสตราจารย์ ไชยยศ เหมะรัชตะ ที่ ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ารับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และขอกราบขอบพระคุณเป็น อย่างสูงต่อท่านพลตำรวจเอก ดรุณ โสตถิพันธุ์ พันตำรวจเอก ยุทธบูล ดิสสะมานและอาจารย์ ธาวิต เพ็งดิษฐ์ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ตรวจแก้ไข วิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้ข้อคิดและคำแนะนำจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

นอกจากนี้ผู้เขียนใคร่ขอขอบพระคุณอาจารย์บำรุง ตันจิตติวัฒน์และอาจารย์ อภิศักดิ์ ก้องกังวาฬโชคที่ได้กรุณาให้ความรู้ ประสบการณ์ต่างๆ อันนำมาสู่การวิเคราะห์ วิจัย วิทยานิพนธ์นี้ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เจ้าหน้าที่ห้องสมุดสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ความช่วยเหลือเป็นการดียิ่ง และขอขอบพระคุณผู้มีพระคุณทุกท่านที่มิได้กล่าวนามมา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา ผู้เป็นครูคนแรกที่ได้อบรมสั่งสอน ให้ความรู้ตลอดมา ที่ได้ให้กำลังใจและความช่วยเหลือแก่ผู้เขียนด้วยดีเสมอมา หากวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้จะมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ทางการศึกษาอยู่บ้าง ผู้เขียนขอมอบเป็นกตเวทิตาแด่บิดา มารดา คณาจารย์ทุกท่านที่ประสาทวิชาความรู้ให้ รวมทั้งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ให้โอกาสใน การศึกษาและผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งที่ได้กล่าวนามและมิได้กล่าวนามมา ณ ที่นี้ด้วย แต่หากมี ข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียวและขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

สารบัญ

				หน้า
บทคัดย่	อภาษ	าไทย		1
บทคัดย่	อภาษ	าอังกฤษ	4	ৰ
กิตติกรร	ามประ	ะกาศ		ପ
สารบัญ	•••••	•••••		ช
	•			
บทท 1			Z) 0 e/ e/	
			ป็นมาและความสำคัญของปัญหา	
		•	ะสงค์ของการวิจัย	
			าของการวิจัย	
		-	านของการวิจัย	
			ทำเนินการวิจัย	
	1.6	ประโยข	ชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย	6
บทที่ 2	การ	สอบสวา	มคดีอาญาในปร ะเทศไทย	7
	2.1	ระบา	บการสอบสวนของไทยกับการคานกันแห่งอำนาจ	. 7
	2.2	อำน′	าจสอบสวนคดีอาญาของพนักงานสอบสวนตาม	
		ประเ	มวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	8
			ความสำคัญของการสอบสวน	
			การสอบสวนคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.	
			ความหมายของการสอบสวน	
		224	ผู้มีอำนาจและเขตอำนาจการสอบสวน	. 14
	23		การสอบสวนของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป้องกัน	
	2.0		ราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542	24
			แนวทางการปฏิบัติหน้าที่ในการสืบสวนและสอบสวนความผิดมูลฐาน	
		2.3.1	<u>.</u>	
			และความผิดฐานฟอกเงินก) แนวทางการดำเนินการของพนักงานสืบสวนสอบสวน	. 40
			<u>.</u>	40
			ก่อนที่จะปรากฏความผิดมูลฐาน	40
			ข) แนวทางการดำเนินการของพนักงานสืบสวนสอบสวน	
			หลังปรากฏความผิดมูลฐาน	. 42

	หน้า
ค) ขั้นตอนการพิจารณาแจ้งข้อกล่าวหาการกระทำความ	
ผิดฐานฟอกเงิน	45
ง) การตรวจค้นทรัพย์สินเพื่อทำการยึดและอายัด	46
จ) การรวบรวมพยานหลักฐานคดีความผิดมูลฐานและ	
ความผิดฐานฟอกเงิน	48
การดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำ	
ความผิดมูลฐาน	51
2.4 อำนาจสอบสวนของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบส	วน
คดีพิเศษ พ.ศ. 2547	52
2.4.1 บทบาทและภารกิจของกรมสอบสวนคดีพิเศษ	52
2.4.2 อำนาจสอบสวนของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ	56
2.4.3 ปัญหาบางประการในการใช้อำนาจสอบสวนของพนักงาน	
สอบสวนคดีพิเศษ	61
2.4.3.1 ปัญหาการเริ่มต้นคดีพิเศษอันเกี่ยวเนื่องกับ	
พยานหลักฐาน	61
2.4.3.2 ปัญหาการแก้ไขกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	
โดยแยกออกเป็นกฎหมายฉบับอื่น	63
2.4.3.3 ปัญหาความไม่แน่นอนของความเป็นคดีพิเศษ	64
2.4.3.4 ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจในการใช้มาตรการต่างๆใน	
การสืบสวนสอบสวน	64
2.4.3.5 ปัญหาเกี่ยวกับการรับคดีที่มีผู้มาร้องทุกข์	67
2.4.3.6 ปัญหาเกี่ยวกับการวินิจฉัยของพนักงานสอบสวนศ	าดี
ปกติว่าคดีใดเป็นคดีพิเศษ	68
2.4.4 ประเภทคดีพิเศษที่จะต้องดำเนินการสืบสวนและสอบสวนตา	าม
พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ	68
2.4.5 คดีความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการ	
ฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ดำเนินการของ	
กรมสอบสวนคดีพิเศษ	76

ณ หน้า
 77
 81
 81
 81
 82
 84
 84
 85
00

2.5 เบริยบเทยบอานาจ เนการสอบสวนของพนกงานสอบสวนตาม	
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และพนักงานสอบสวน	
คดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547	. 7 7
บทที่ 3 การสอบสวนและการดำเนินคดีความผิดฐานฟอกเงินในต่างประเทศ	81
3.1 ระบบการดำเนินคดีอาญา	81
3.1.1 การดำเนินคดีอาญาระบบกล่าวหา (Accusatorial System)	81
3.1.2 การดำเนินคดีอาญาระบบไต่สวน(Inquisitorial System)	82
3.2 หลักการดำเนินคดีอาญา	84
3.2.1 การดำเนินคดีอาญาโดยผู้เสียหาย	84
3.2.2 การดำเนินคดีอาญาโดยประชาชน	85
3.2.3 การดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ	86
3.3 หลักในการดำเนินคดีอาญา	88
3.3.1 หลักการดำเนินคดีอาญาตามกฎหมาย (Legality Principle)	88
3.3.2 หลักการดำเนินคดีอาญาตามดุลพินิจ (Opportunity Principle)	89
3.4 การสอบสวนและการดำเนินคดีความผิดฐานฟอกเงินในต่างประเทศ	90
3.4.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา	90
3.4.2 ประเทศออลเตรเลีย	97
3.4.3 ประเทศในกลุ่มประชาคมยุโรป	101
3.4.3.1 ประเทศสวิสเซอร์แลนด์	101
3.4.3.2 ประเทศอังกฤษ	104
3.4.3.3 ประเทศฝรั่งเศล	105
3.4.3.4 ประเทศลักเซมเบิร์ก	107
3.4.3.5 ประเทศอิตาลี	107
3.4.3.6 ประเทศแคนาดา	108
3.4.4 หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการ	
ฟอกเงินในประเทศสหรัฐอเมริกา	109
3.4.4.1 Fin CEN (Financial Crimes Enforcement Network)	109
3.4.3.6 ประเทศแคนาดา	
3.4.4.3 The Office of Financial Enforcement	111

	ม
	หน้า
4.3.1.2.2 แนวทางพัฒนาด้านอื่น	
(1) ความรู้ความสามารถของพนักงานเจ้าหน้าที่ ปปง	
(2) อัตรากำลังพนักงานเจ้าหน้าที่ ปปง	
(3) สวัสดิการของพนักงานเจ้าหน้าที่ ปปง	. 155
4.3.2 แนวทางในการพัฒนาบทบาทอำนาจหน้าที่การดำเนินคดีอาญาของ	
ปปง	. 155
4.3.2.1 มาตรการรองรับบทบาทอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนและ	
ดำเนินคดีอาญาของ ปปง. ตามแนวทางพัฒนา	
(1) มาตรการรองรับการให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ปปง. เป็นพนักงา	าน
สอบสวน	
(2) มาตรการรองรับการให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ปปง. เป็นพนัก	งาน
สอบสวนร่วม	
(3) มาตรการรองรับการให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ปปง. มีอำนาจห	น้าที่
เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวน	. 156
(4) มาตรการรองรับการให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ปปง. มีอำนาจ	
สอบสวนเบื้องต้น	. 157
4.3.2.2 มาตรการรองรับการพัฒนาด้านอื่น	157
4.4 การควบคุมกระบวนการสอบสวนคดีอาญา หากให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ปปง.	
มีอำนาจในการสอบสวน	158
4.4.1 กระบวนการตรวจสอบและควบคุมจากองค์กรภายในกระบวนการยุติธรร	ม. 158
4.4.1.1 การควบคุมกระบวนการสอบสวนคดีอาญาโดยศาลหรือองค์กร	
ตุลาการ	158
4.4.1.2 การควบคุมกระบวนการสอบสวนคดีอาญาโดยพนักงานอัยการ.	. 160
4.4.2 กระบวนการตรวจสอบและควบคุมจากองค์กรภายนอกกระบวน	
การยุติธรรม	165
4.4.2.1 การควบคุมกระบวนการสอบสวนคดีอาญาโดยสำนักงานป้องกับ	มและ
ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ป.ป.ช.) 165
4.4.2.2 การควบคุมกระบวนการสอบสวนคดีอาญาโดยผู้ตรวจการแผ่นดิ	่าน
ของรัฐสภา	166
- 4.4.2.3 การควบคุมกระบวนการสอบสวนคดีอาญาโดยสื่อมวลชนต่างๆ.	172

	ฏ หน้า
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	176
5.1 บทสรุป	176
5.2 ข้อเสนอแนะ	183
รายการอ้างอิง	186
ภาคผนวก	190
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	243